

GEMİ ATIKLARININ YÖNETİMİ YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, Türkiye'nin deniz yetki alanları ile iç su yollarında bulunan gemilerin ürettiği atıklar ile yük artıklarının denize verilmesinin önlenmesi ve deniz ortamının korunması amacıyla, gemilerden atık alınması, atık kabul tesislerinin kurulması ve işletilmesi ile atık alma gemilerine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 –(1) Bu Yönetmelik, Türkiye'nin deniz yetki alanları ile iç su yollarında bulunan gemilerden kaynaklanan atıkların yönetimini, limanlarda gemilere atık alım hizmeti verilmesi esaslarını, kurulması gerekli atık kabul tesislerini, atık alma gemilerini ve atık alım ücretlerini kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 11'inci maddesine, 1 No.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 103'üncü ve 478'inci maddesine, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7'nci maddesinin (i) bendine, Ülkemizin tarafı olduğu Denizlerin Gemiler Tarafından Kirletilmesinin Önlenmesi Hakkında Uluslararası Marpol 73/78 Sözleşmesi'ne dayanılarak ve 2019/883 sayılı Gemilerden Atık Alımı için Atık Kabul Tesisleri Hakkında Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi'ne dayanarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 –(1) Bu Yönetmelikte geçen,

- a) Atık: Gemilerin ürettiği atıklar ile yük artıklarını,
- b) Alternatif uygulama belgesi: Marpol Sözleşmesi hükümlerine uyulması amacıyla atık kabul tesisi kurulmaksızın önerdikleri alternatif yöntemler Bakanlık tarafından uygun bulunan limanlar için düzenlenen belgeyi,
- c) Atık alım yükümlüsü: Çevre Kanunu'nun 11'inci maddesi ile 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7'nci maddesinin (i) bendine göre gemilerden atık alma yükümlülüğü bulunan sorumluları,
- ç) Atık alma gemisi: Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından düzenlenen elverişlilik belgesinde atık alma faaliyeti için tescilli yapılan ve bu Yönetmelik kapsamında olan atıkları almak, taşımak ve atık kabul tesislerine vermek amacıyla faaliyet gösteren gemileri,
- d) Atık kabul tesisi: Gemilerden kaynaklanan atıklar ile atık alma gemilerinin taşıdığı atıkların alınması ve geçici depolanması amacıyla kurulmuş tesisleri,
- e) Atık Kabul Tesisi Onay Belgesi: Atık kabul tesisi raporunun onaylanmasına müteakip, Çevre İzin ve Lisansının verilmesi için düzenlenen belgeyi,
- f) Atık Kabul Tesisi Uygunluk Belgesi: Atık kabul tesisi kapasite ve kriterleri ilgili Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından belirlenen kıyı tesisleri için düzenlenen belgeyi,
- g) Atık Kabul Tesisi Raporu: Atık alım yükümlülerinin hizmet verdikleri gemilerden kaynaklanan atıkların yönetimine ilişkin bilgi ve belgeleri içeren raporu,
- ğ) Bakanlık: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nı,
- h) Bertaraf: 02.04.2015 tarihli ve 29314 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Atık Yönetimi Yönetmeliği'nin Ek-2/A'sında yer alan işlemlerden herhangi biri ile Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği uyarınca atıksu arıtımını,
- ı) Çevre İzin ve Lisans Belgesi: Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği uyarınca düzenlenen belgeyi,

- i) Demirleme yerleri: Karasularımız dâhilinde gemilerin demirleme sahaları olarak belirlenmiş deniz alanlarını,
- j) Deniz çöpü: Kıyıya veya denize atılmış, bırakılmış ya da çeşitli yollarla ulaşmış, insanlar tarafından üretilmiş ve denizde kalıcılık teşkil edebilecek katı maddeleri,
- k) Faaliyet raporu: Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği uyarınca, atık kabul tesisleri için hazırlanan ve atık kabul tesislerinin bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak işletildiğini gösteren raporu,
- l) Geçici Faaliyet Belgesi: Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği uyarınca, işletmelerin faaliyette bulunabilmeleri için çevre izni ve lisansı öncesi verilen belgeyi,
- m) Geri kazanım: Atık Yönetimi Yönetmeliği'nin ek-2/B'sinde listelenen işlemleri,
- n) Gemi: Kullanma amacı ne olursa olsun, denizde ve iç sularda kürekten başka bir aygıtla yola çıkabilen tüm deniz araçları, hava yastıklı tekneler, hidrofil botlar, platformlar ve denizaltılar gibi her türlü yapı ve tipteki tekneyi,
- o) Gemilerin ürettiği atıklar: Bir geminin normal faaliyetleri sırasında üretilen ve Marpol Sözleşmesi'nin ekleri kapsamına giren tüm atıklar ve yük artıkları,
- ö) İl Müdürlüğü: Limanın bulunduğu yerdeki Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünü,
- p) Liman: Tersaneler ve yat limanları ile balıkçı ve gezinti tekneleri de dâhil olmak üzere tüm gemilerin muhtelif faaliyetlerinde kullanabilmeleri amacı ile inşa edilmiş ve donatılmış deniz, iç su ve kıyı yapılarını,
- r) Liman yöneticisi: Liman işleticisi adına hareket edebilecek yetkiye sahip gerçek veya tüzel kişiyi,
- s) Marpol Sözleşmesi: 1978 protokolü ile değiştirilen 1973 tarihli Denizlerin Gemiler Tarafından Kirletilmesinin Önlenmesine Ait Uluslararası Sözleşmesi'nin güncel metnini,
- ş) Tersane: Gemilerin yapım ve bakım - onarımının yapıldığı ve/veya havuzlandığı mahalleri,
- t) Uğraklı Gemi: Seferi, Türk karasularında bir limana varacak veya uğrayacak şekilde planlanmış veya uğraksız seferi herhangi bir nedenle bozulmuş gemiyi,
- u) Uğraksız Gemi: Seferi, Türk karasularında bir limana varmayacak veya uğramayacak şekilde planlanmış gemiyi,
- ü) Yeterli depolama kapasitesi: Geminin, bir sonraki atık alım hizmeti verilen limana ulaşana kadar seferi esnasında üreteceği atıkları depolayabilecek kapasiteye sahip olmasını,
- v) Yük artıkları: Boşaltma işlemleri ve temizleme operasyonları tamamlandıktan sonra, geriye kalan kuru, ıslak veya yıkama suyu ile bulaşmış, geminin güvertesi, kargo ambarı veya depolarındaki her türlü yük malzemesinin artan kısımları ile yükleme veya boşaltma fazlalıkları ve dökülenlerini ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler, Esaslar ve Yükümlülükler

Genel ilkeler

MADDE 5 – (1) Gemilerden kaynaklanan atıkları çevreye zarar verecek şekilde doğrudan ve/veya dolaylı olarak denize bırakmak yasaktır.

(2) Atık alım yükümlülükleri, kendilerine yanaşan veya yanaşmak üzere açıkta bekleyen gemilerin atıklarının alınmasına yönelik yükümlülüklerinin yerine getirilmesi maksadıyla, Yönetmelik uyarınca, Atık Kabul Tesisi Onay Belgesi veya Atık Kabul Tesisi Uygunluk Belgesi veya Alternatif Uygulama Belgesi almak zorundadırlar.

(3) Atık alım yükümlülerinin, Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamındaki sorumlulukları saklıdır.

(4) Atıkların atık kabul tesislerine veya atık alma gemilerine verilmesi, alınması, geçici depolanması ve bertarafı safhalarında sorumlu gerçek ve tüzel kişiler, çevre ve insan sağlığına zarar vermeyecek tedbirleri almak zorundadırlar.

(5) Gemilerden atık alma hizmetlerinin, gün ışığının bulunduğu zaman diliminde gerçekleştirilmesi esastır.

(6) Atıkların, gemilerden alınırken karıştırılmadan ayrı toplanması ve depolanması esastır.

(7) 5216 sayılı Kanun uyarınca gemilere bölgesel atık alım hizmeti veren Büyükşehir Belediyeleri tarafından işletilen atık kabul tesisleri hariç olmak üzere; atık kabul tesisinde depolanan atıklar hiçbir şekilde başka bir atık kabul tesisine transfer edilemez.

Atık alım yükümlülerinin yükümlülükleri

MADDE 6 – (1) Atık alım yükümlüleri, atık kabul tesisi kurarak atık kabul tesisi onay belgesi veya atık kabul tesisi uygunluk belgesi almak zorundadırlar. Atık alım yükümlüsünün Bakanlığa veya İl Müdürlüğüne sunacağı atık kabul tesisi raporunun uygun bulunması halinde atık kabul tesisi onay/uygunluk belgesi düzenlenir.

(2) Büyükşehir belediyeleri yetki alanlarında bulunan ve ilgili büyükşehir belediyesinin hizmet vermeye başladığı tarihten önce kurulup atık kabul tesisi onay/uygunluk belgesi almış atık alım yükümlüleri, talep etmeleri durumunda, atık alımına ilişkin yetkilerini ilgili büyükşehir belediyesine sözleşme yaparak devredebilirler. Büyükşehir belediyeleri, atık alım yetkisini devretmek isteyen atık alım yükümlülerinin bu taleplerini kabul ederek atık alım yükümlüleri ile atık alım sözleşmesi yapmak ve ilgili kıyı tesisine yanan veya yananmak üzere açıkta bekleyen tüm gemilere hizmet verebilmek için gerekli tedbirleri almak zorundadır. Bu konuda yapılan işlemler, değerlendirilmek üzere Bakanlığa ve ilgili İl Müdürlüğüne bildirilir.

(3) Büyükşehir belediyeleri yetki alanlarında büyükşehir belediyesi atık alım hizmeti veriyor ise, liman işletmeleri atık alım yükümlülüklerini ilgili büyükşehir belediyesi ile sözleşme yaparak yerine getirmek zorundadırlar.

(4) Sorumluluk, gemilerden atık alım yükümlülüğü bulunanlarda olmak kaydıyla, atık kabul tesisleri üçüncü şahıslar tarafından da işletilebilir; ancak bu durumda, Yönetmelik ve ilgili mevzuat kapsamında yürütülmesi gereken iş/işlemler atık alım yükümlüleri tarafından yürütülmeye devam edilecektir.

(5) Bu maddede belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmeyen atık alım yükümlüleri için Yönetmelik uyarınca düzenlenen atık kabul tesisi onay/uygunluk belgesi iptal edilir.

(6) Tersaneler, bakım-onarım hizmeti vermedikleri müddetçe kendilerinden kaynaklanan atıkları Atık Yönetimi Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak geçici depolamak, taşıtmak, geri kazanım veya bertarafını sağlamakla yükümlüdürler. Bakım-onarım hizmeti veren tersaneler Yönetmelik gereğince atık alım hizmeti vermek için gerekli iş ve işlemleri yapmak zorundadır.

(7) Atık alım yükümlüleri:

- a) Yönetmeliğin, Ek-1 veya Ek-2'sinde yer alan esaslar çerçevesinde Bakanlıkça belirlenecek format doğrultusunda atık kabul tesisi raporu hazırlayarak Bakanlığa veya İl Müdürlüğüne sunmakla,
- b) Atık kabul tesislerinde toplanan atıkları, 2872 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat hükümlerine göre bertaraf etmek veya ettirmekle,
- c) Limanlarına gelen veya limanlarına yananmak üzere açıkta bekleyen gemilerden kaynaklanan ve bu Yönetmelik kapsamında olan atıkları gemilerin talebi üzerine gemilerin gecikmesine yol açmaksızın almakla,
- ç) Onaylı atık kabul tesisi raporu uyarınca sözleşme yaptıkları atık alma gemilerinin taşıdıkları atıkları atık kabul tesisine almakla,
- d) Bakanlıkça belirlenecek yöntem ile atık kabul tesisine alınan atıklara ilişkin olarak atık transfer formu düzenlemekle,

- e) Atık kabul tesisi onay belgesinde belirtilen atık türleri dışında atık verme talebi olması durumunda Bakanlıktan uygun görüş almakla,
- f) Onaylı atık kabul tesisi raporu doğrultusunda sözleşme yapılan atık alma gemilerinin lisans belgesi kapsamında belirtilen çalışma alanları dışında bir geminin atık verme talebi olması durumunda İl Müdürlüğünden uygun görüş almakla,
- g) Uğraksız gemilerin atık verme talepleri doğrultusunda sözleşme yaptığı lisanslı atık alma gemisini atık alım işi ile görevlendirmekle,
- ğ) Atık kabul tesisi onay/uygunluk belgesinin yenilenmesi için atık kabul tesisi raporunu her beş yılda bir güncelleyerek Bakanlığa/İl Müdürlüğüne sunmakla,
- h) Limanda veya limanda bulunan atık kabul tesisinde; Bakanlık tarafından belirlenecek kriter ve durumlarda değişiklik planlanması halinde yeniden hazırlayacakları raporu Bakanlığa/İl Müdürlüğüne sunmakla,
- ı) Atık kabul tesisi onay/uygunluk belgesi süresi dolmadan en az 6 ay önce onay/uygunluk belgesinin yenilenmesi maksadıyla Bakanlığa/İl Müdürlüğüne başvurmakla,
- i) Limanlarına yanaşmamasına rağmen, acil bir durum nedeniyle atık verme talebinde bulunan uğraklı bir geminin atıklarını, ilgili Liman Başkanlığı veya ilgili İl Müdürlüğünün onayını takiben almakla,
- j) Atık alımı sürecinde görevli olan personelin, Bakanlıkça usul ve esasları belirlenecek eğitimi almalarını sağlamak ve yalnızca eğitim almış personeli Yönetmelik uyarınca gerçekleştirilen iş/işlemlerde çalıştırmakla,
- k) Limanlarında uygulanan gemi atık alım hizmetine ilişkin ücret tarifesine ilgililerin kolayca erişim sağlanması amacıyla internet sayfasından duyuru dahil gerekli tedbirleri almakla,
- l) Gemi tarafından atıkların, atık kabul tesisine veya atık alma gemisine karıştırılarak verildiğinin tespit edilmesi halinde, bu durumu ilgili Liman Başkanlığına bildirmekle,
- m) Şamandıralar, kendilerine yanaşan veya yanaşmak üzere açıkta bekleyen gemilere atık alım hizmeti verme kapasite ve kriterlerine haiz atık alım gemisi bulunmaması veya olmasına rağmen sözleşme imzalanmaması durumunda atık alım gemisi veya gemilerini münferiden veya müştereken temin etmekle; atık alma gemilerinin Bakanlık tarafından belirlenecek atık kabul tesisi ile sözleşme yapmasını sağlamakla,
- n) Bakanlık tarafından görevlendirilmeleri durumunda, (m) bendi hükümleri uyarınca şamandıralar ve atık alım gemileri ile sözleşme yaparak atık kabul tesislerine şamandıralara yanaşan veya yanaşmak üzere açıkta bekleyen gemilere atık alım hizmeti verilmesini sağlamakla, yükümlüdürler.

Alternatif uygulamalar

MADDE 7 – (1) Liman yöneticileri, talepleri halinde Yönetmelik kapsamında atık kabul tesisi kurulması yükümlülüğüne ilişkin olarak atık kabul tesisi kurulmamasına yönelik başvuruda bulunabilirler. Atık kabul tesisi kurulmamasına yönelik yapılacak başvuruda, Yönetmelik ve Marpol Sözleşmesi hükümlerine uyulması amacıyla limanlarına yanaşan veya yanaşmak üzere açıkta bekleyen gemilerin atık verme taleplerini gemilerin gecikmesine yol açmaksızın, geminin bulunduğu yerde atık alım hizmeti verilmesini temin edecek şekilde önerdikleri uygulamaları içeren alternatif uygulama raporunu Bakanlığa sunarlar.

(2) Alternatif uygulama raporunun formatı ve Bakanlığa sunulmasına ilişkin usul ve esaslar ile rapor değerlendirme ücreti Bakanlık tarafından belirlenir.

Bakanlığın yükümlülükleri

MADDE 8 – (1) Bakanlık;

- a) Marpol Sözleşmesi ve ilgili AB Direktifindeki güncellemeleri takip ederek, Sözleşmenin ve Direktifin gerekliliklerinin sağlanması amacıyla tedbir olarak ihtiyaç duyulan düzenlemeleri yapmakla,
  - b) Atık kabul tesisi raporu, alternatif uygulama raporu, atık alma gemisi raporu değerlendirme ve atık alım hizmetlerine ilişkin ücretleri belirlemekle,
  - c) Atık alım yükümlülükleri tarafından hazırlanacak atık kabul tesisi raporunu ve alternatif uygulama raporunu değerlendirmek ve onay belgesi/alternatif uygulama belgesi belgesi düzenlemekle,
  - ç) Atık kabul tesisi raporu ve alternatif uygulama raporu formatlarını belirlemekle,
  - d) Atıkların bildirimini, atık transfer formlarının düzenlenmesi, atık alım sürecinde görevlendirilen personele eğitim verilmesi, atık alma gemilerinin kapasite ve kriterleri ile çalıştırılmalarına ilişkin usul ve esasları belirlemekle,
  - e) Atık kabul tesisi kapasite ve kriterleri ile gemi atıklarının yönetimi, bertarafı ve geri kazanımına yönelik usul ve esasları belirlemekle,
  - f) Atık kabul tesisleri ve atık alma gemilerini denetlemekle,
  - g) Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile müştereken, Marpol Ekiplerinin görev ve sorumlulukları ile çalışmalarına ilişkin usul ve esasları belirlemekle
- yükümlüdür.

İl Müdürlüklerinin yükümlülükleri

MADDE 9 –(1) İl Müdürlükleri;

- a) Karasularımızda tarifeli sefer yapan gemilerin yolcu almak için yanaştığı limanlara, çekek yerlerine, balıkçı barınaklarına, denizde yat yanaşma kapasitesi elli yat altında olan yat limanlarına ve balık çiftliklerinin ana karada bulunan kıyı tesisleri ile iç su yollarında bulunan tesislere atık kabul tesisi uygunluk belgesi vermekle,
  - b) Atık kabul tesislerini mahallinde inceleyerek rapora uygun kurulup kurulmadıklarını tespit etmekle,
  - c) Ana karada kıyı tesisi bulunmayan balık çiftliklerinin yemleme-ulaşım-nakliye konularında hizmet veren teknelerinin atıklarını verecekleri atık kabul tesisini/atık alma gemisini belirlemekle,
  - ç) Atık alma gemilerinin lisanslandırılmasına yönelik gerekli iş/işlemleri yapmakla, atık alma gemilerinde bulunan personele kimlik kartı vermekle,
  - d) Atıkların atık kabul tesisinde depolanmasından bertarafına/geri kazanımına kadar yönetimlerini kapsayan tüm faaliyetlerin kontrolünü ve denetimlerini düzenli olarak yapmakla, uygunsuzluk halinde gerekli yasal işlemleri yapmak ve Bakanlığa bilgi vermekle,
  - e) Bakanlık tarafından ilan edilecek ücret tarifesinde yer almayan atıkların alım ücretlerini, tarafların anlaşmazlık durumlarında, belirlemekle,
- yükümlüdürler.

Liman başkanlıklarının yükümlülükleri

MADDE 10 – (1) Liman Başkanlıkları;

- a) Gemilerin limanlara gelmeden önce yapmaları gereken atık bildirimlerini kontrol etmekle,
- b) Gemilere ulusal ve uluslararası mevzuat çerçevesinde yapılan denetimler ile liman devleti ve bayrak devleti denetimlerinde; gemilerin, limandan ayrılmadan önce;
  - (1) atık tanklarının doluluk oranının %80 ve üzeri olduğunun,
  - (2) atık tanklarında yeterli depolama kapasitesi olmadığıнын,
  - (3) bir sonraki varış limanında atık alım hizmeti verilmediğinin,

- (4) bir sonraki varış limanının bilinmediğinin tespiti halinde atıkları alınmaya kadar gemilerin kalkışlarına izin vermemekle,
- c) Gemilere ulusal ve uluslararası mevzuat çerçevesinde yapılan denetimler ile liman devleti ve bayrak devleti denetimlerinde; yeterli atık depolama kapasitesine sahip olup da atık vermeyen gemileri, gideceği bir sonraki limanın bağlı olduğu Liman Başkanlığına ve/veya denetleme yetkisi olan kurumlara bildirmekle yükümlüdür.

Atık alma gemisi işleticilerinin yükümlülükleri

MADDE 11 – (1) Atık alma gemisi işleterek, gemilere atık alma hizmeti vermek isteyen gerçek veya tüzel kişiler, İl Müdürlüğünden lisans belgesi almak zorundadırlar.

(2) Atık alma gemisi işleticileri;

- a) Lisans belgesi kapsamında alınması gereken atıkların tümünü, sözleşme yaptığı limanın talebi üzerine, atık verecek geminin gecikmesine yol açmaksızın almakla,
- b) Gemilerden aldıkları atıklar ile kendi gemilerinde oluşan atıkları, sözleşme yaptıkları limandaki atık kabul tesisine gecikmeksizin, Bakanlıkça belirlenecek sürelerde vermekle,
- c) Lisans Belgesi kapsamında belirtilen çalışma alanı içinde görev yapmakla,
- ç) Atık alım işlemi esnasında herhangi bir kaza, sızıntı veya taşma olması durumunda, kirliliğin yayılmaması ve durdurulması için atık alma gemi personeli tarafından ilk müdahalede bulunulmasını sağlamak ve sorumlu Liman Başkanlığı ile ilgili İl Müdürlüğünü derhal bilgilendirmekle,
- d) Atık alımı sürecinde görevli olan personelin, Bakanlıkça usul ve esasları belirlenecek eğitimi almalarını sağlamak ve yalnızca eğitim almış personeli Yönetmelik uyarınca gerçekleştirilen iş/işlemlerde çalıştırmakla,
- e) Atık alma gemisi personelinin görev süresi içinde kimlik kartını yakasında takılı bulundurmasını sağlamakla

yükümlüdürler.

(3) Bakanlıktan izni dışında, bu Yönetmelikte tanımı yapılan ve lisans belgesinde belirtilen atıklar dışındaki herhangi bir atığın atık alma gemilerince alınması yasaktır.

(4) Bu maddede belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmeyen atık alma gemilerinin lisans belgeleri İl Müdürlüğünce iptal edilir.

Gemilerin yükümlülükleri

MADDE 12 – (1) Türkiye'nin deniz yetki alanlarında bulunan, uğraklı gemiler, ürettikleri atıkları, balıkçıların ağlarına takılan ve deniz yüzey temizleme tekneleri hariç olmak üzere gemilerce toplanan deniz çöplerini, gecikmeksizin, bu Yönetmelik hükümlerine göre yanaştıkları limanın lisanslı atık kabul tesisine veya limanın sözleşmesi bulunan lisanslı atık alma gemisine vermekle yükümlüdürler.

(2) Bir limana varmak için yola çıkan gemilerin donatan, işletici, kaptan ya da acenteleri; gemilerin ürettiği atıkların atık türü ve miktarını, bu atıkları verip vermeyeceğini veya bir sonraki limanda atıklarını boşaltacağını, ilgili atık alım yükümlüsüne ve Liman Başkanlığına Bakanlık tarafından belirlenecek haberleşme yöntem ve sistemi ile bildirir.

(3) Limandan ayrılmadan önce atık tanklarının doluluk oranının %80 ve üzeri olan veya bir sonraki varış limanına kadar geçecek sürede atık tanklarının dolacağı Liman Başkanlığı tarafından öngörülen ve yeterli depolama kapasitesi olmayan gemilerin, atıklarını vermeden limandan ayrılmaları yasaktır. Uğraklı gemiler, atıklarını yanaştıkları limana veya yanaştıkları liman tarafından atık alımı ile görevlendirilen atık alma gemilerine vereceklerdir.

(4) Milli Savunma Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Sahil Güvenlik Komutanlığı gemileri veya bir devletin sahibi olduğu veya bir devlet tarafından işletilen ve aynı zamanda

ticari olmayan faaliyetlerde kullanılan gemiler limanlara giderken atık bildirimini yapmak zorunda değildir.

(6) Gemilerin, bu Yönetmelik kapsamındaki yükümlülüklerinden muaf tutulmasına yönelik şartlar Bakanlık ile Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından müştereken belirlenecektir.

(7) Gemilerin Teknik Yönetmeliği uyarınca pis su tankı bulundurma zorunluluğu bulunan 150 GRT altındaki petrol tankerleri ile 400 GRT altındaki diğer gemilerin pis su tanklarına Bakanlıkça belirlenecek esaslar dahilinde pis su seviye kontrolünü gerçekleştirecek Pis Su Takip Sisteminin (PSTS) takılması zorunludur.

(8) Gemilerden pis su boşaltımı, tüm gemiler için Marpol Sözleşmesi'nin Ek-IV hükümlerinde belirtilen pis su boşaltım kriterlerine tabidir. Bakanlıkça ilan edilecek alanlarda, gemide onaylı pis su arıtma cihazı olsa dahi pis su boşaltımı yasaktır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Atık Kabul Tesisi Onay Belgesi, Alternatif Uygulama Belgesi ile Atık Alma Gemisi için Lisans Belgesi İşlemleri

Atık kabul tesisi kurulması ve onay belgesi düzenlenmesi işlemleri

MADDE 13 – (1) Atık kabul tesisi kurması gereken sorumlular, Bakanlık tarafından ilan edilecek atık kabul tesisi raporu değerlendirme ücretini yatırarak, dekontu ile birlikte, Ek-1 veya Ek-2'de yer alan esaslar çerçevesinde Bakanlık tarafından belirlenecek formata göre atık kabul tesisi raporunu hazırlayarak Bakanlığa sunarlar. Bakanlık, atık kabul tesisi raporunu 20 iş günü içerisinde inceler. Raporda eksiklik tespit edilmesi ve/veya ilave olarak rapora girilmesi gereken bilgi ve belgelerin bulunması durumunda, raporun düzeltilmesi için en fazla toplam 30 iş günü süre verilerek tespit edilen hususların rapora girilmesi sorumlularından Bakanlıkça istenir. Sorumlular, revize edilen raporu verilen süre içerisinde Bakanlığa göndermekle yükümlüdür. Revize edilen rapor, 20 iş günü içerisinde Bakanlık tarafından incelenir. Revize raporda, bir önceki Bakanlık değerlendirmelerinden farklı eksikliklerin tespit edilmesi ve/veya ilave olarak rapora girilmesi gereken bilgi ve belgelerin bulunması durumunda, raporun düzeltilmesi için en fazla toplam 20 iş günü süre verilerek tespit edilen hususların rapora girilmesi sorumlularından istenir.

(2) Revize raporun verilen süre içerisinde Bakanlığa sunulmaması veya revize raporun incelenmesinde belirtilen eksikliklerin giderilmediğinin tespit edilmesi veya raporun ikinci kez revize edilmesine rağmen nihai hale gelmemesi durumunda, rapor iptal edilerek işlemde kaldırılır. Bu durum, kurulması zorunlu olan atık kabul tesisini kurmamak olarak değerlendirilir ve değerlendirme ücreti iade edilmez. Bu durumda, tekrar başvuru yapılabilmesi için, yeniden değerlendirme ücreti ödenmesi şartı aranır.

(3) Raporun Bakanlıkça uygun bulunması durumunda, atık kabul tesisi, 90 takvim günü içerisinde söz konusu rapora uygun olarak faaliyet vermeye hazır hale getirilir. İlk kez kurulan veya değişiklik yapılan atık kabul tesisi, Bakanlık yetkililerince, kapasite ve kriterlerinde bir değişiklik olmayan atık kabul tesisleri ise Bakanlık ve/veya İl Müdürlüğü yetkililerince mahallinde incelenerek rapora uygun kurulup kurulmadığı tespit edilir.

(4) İnceleme sonucunda uygun bulunan atık kabul tesisi için, 5 yıl geçerli atık kabul tesisi onay belgesi verilir.

(5) Yerinde incelemede eksiklik tespit edilmesi durumunda, eksikliklerin düzeltilmesi için en fazla toplam 45 iş günü süre verilerek tespit edilen hususların giderilmesi istenir. İkinci yerinde incelemede belirtilen eksikliklerin giderilmediğinin tespit edilmesi, kurulması zorunlu olan atık kabul tesisini kurmamak olarak değerlendirilir.

(6) Yönetmeliğin 6'ncı maddesinin (h) bendinde tanımlanan iş/işlemler de dahil olmak üzere, atık kabul tesisi onay belgesi değişikliğini gerektirecek her türlü iş/işlem bu madde hükümlerine tabidir.

(7) Atık kabul tesisi onay belgesi alan tesisler Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği'ne göre Bakanlığa başvuru yapar. Geçici faaliyet izni almış tesisler, EK-4 faaliyet raporu ile birlikte Çevre İzin ve Lisansı almak üzere Bakanlığa başvurmak zorundadır.

Alternatif uygulama belgesi işlemleri

MADDE 14 –(1) Yönetmeliğin 7'nci maddesi uyarınca alternatif uygulama talebinde bulunacak atık alım yükümlülükleri, Bakanlık tarafından ilan edilecek alternatif uygulama raporu değerlendirme ücretini yatırarak, dekontu ile birlikte, 7'nci maddede belirtilen esaslar çerçevesinde Bakanlık tarafından belirlenecek formata göre hazırladıkları alternatif uygulama raporunu Bakanlığa sunarlar. Bakanlık, alternatif uygulama raporunu 20 iş günü içerisinde inceler. Raporda eksiklik tespit edilmesi ve/veya ilave olarak rapora girilmesi gereken bilgi ve belgelerin bulunması durumunda, raporun düzeltilmesi için en fazla toplam 30 iş günü süre verilerek tespit edilen hususların rapora girilmesi sorumlularından Bakanlıkça istenir. Sorumlular, revize edilen raporu verilen süre içerisinde Bakanlığa göndermekle yükümlüdür. Revize edilen rapor, 20 iş günü içerisinde Bakanlık tarafından incelenir. Revize raporda, bir önceki Bakanlık değerlendirmelerinden farklı eksikliklerin tespit edilmesi ve/veya ilave olarak rapora girilmesi gereken bilgi ve belgelerin bulunması durumunda, raporun düzeltilmesi için en fazla toplam 20 iş günü süre verilerek tespit edilen hususların rapora girilmesi sorumlularından istenir. Revize raporun verilen süre içerisinde Bakanlığa sunulmaması veya revize raporun incelenmesinde belirtilen eksikliklerin giderilmediğinin tespit edilmesi veya raporun ikinci kez revize edilmesine rağmen nihai hale gelmemesi durumunda, rapor iptal edilerek işlemde kaldırılır. Bu durum, kurulması zorunlu olan atık kabul tesisini kurmamak olarak değerlendirilir ve değerlendirme ücreti iade edilmez. Tekrar başvuru yapılabilmesi için, yeniden değerlendirme ücreti ödenmesi şartı aranır.

(2) Bakanlık, limanların fiziki özellikleri, trafiği, limana gelen gemilerin atık tür ve miktarlarını dikkate alarak; gerekli inceleme ve değerlendirmeleri yaptıktan sonra liman yöneticilerinin talebini uygun görmesi durumunda, uygulamayı açıklayan ve geçerliliği 5 yıl olan alternatif uygulama belgesini liman yöneticisine verir. Alternatif uygulama talepleri Bakanlıkça uygun bulunmayan atık alım yükümlülükleri, Yönetmelik çerçevesinde atık kabul tesisi kurulmasına yönelik gerekli başvuruları yapmak zorundadır.

(3) Liman işletmesine verilen alternatif uygulama raporunda belirtilen şartlarda değişiklik olması veya taahhüt edildiği şekilde atık alım hizmetinin sürdürülemediği durumlarda, verilen alternatif uygulama belgesinin geçerliliği ortadan kalkar. Bu durumda, atık kabul tesisi kurulması için Yönetmelik çerçevesinde gerekli başvuru Bakanlığa 30 iş günü içinde ilgili liman işletmesince yapılmak zorundadır.

(4) Büyükşehir Belediyesinin 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'ndan kaynaklanan yükümlülükleri kapsamında bölgesel atık alım hizmeti verdiği yetki alanında bulunan liman işletmecileri, büyükşehir belediyesi ile gemi atık alım sözleşmesi yaptıktan sonra alternatif uygulama belgesi verilmesi talebiyle Bakanlığa başvurur. Bakanlık, belediyenin atık alım kapasitesini, limanın fiziki özelliklerini, trafiği, limana gelen gemilerin atık tür ve miktarlarını dikkate alarak; gerekli inceleme ve değerlendirmeleri yaptıktan sonra liman yöneticilerinin talebini uygun görmesi durumunda, uygulamayı açıklayan ve geçerliliği 5 yıl olan alternatif uygulama belgesini liman yöneticisine verir.

Atık alma gemileri için lisans işlemleri

MADDE 15 – (1) Lisans başvuru tarihinde atık alma gemilerinin yaşı 20'den büyük olamaz.

(2) Atık alma gemisi için lisans belgesi almak isteyen gerçek veya tüzel kişiler, gemilerden atık alım yükümlülüğü bulunanlar ile sözleşme yaptıktan ve Bakanlık tarafından ilan edilecek atık alma gemisi rapor değerlendirme ücretini yatırdıktan sonra dekont ile birlikte

EK-3'de yer alan hususları içeren raporu hazırlayarak İl Müdürlüğüne göndermek zorundadır. Bir atık alma gemisi yalnızca bir atık alım yükümlüsü ile sözleşme imzalayabilir.

(3) İl Müdürlüğü, atık alma gemisi ihtiyacının sözleşme yapılan atık alım yükümlüsünün onaylı Atık Kabul Tesisi Raporu'nda bulunup bulunmadığını tespit eder. Atık kabul tesisi raporunda ihtiyacın bulunmadığının tespit edilmesi durumunda İl Müdürlüğü atık alma gemisi raporunu reddeder. İhtiyaç bulunduğu tespit edilmesi durumunda, İl Müdürlüğü söz konusu raporu inceler veya gerekli görmesi durumunda uzman kurum/kuruluşlardan bir komisyon kurarak incelettirebilir. Raporda eksiklik tespit edilmesi ve/veya rapora eklenmesi gereken bilgi ve belgelerin bulunması durumunda bu hususların rapora ilave edilmesi başvuru sahibinden istenir. Revize edilmiş raporun İl Müdürlüğüne uygun bulunması durumunda, geminin atık alım hizmetleri için donatılmasına izin verilir.

(4) İl Müdürlüğüne gerek görülmesi durumunda raporda yer alan bilgiler kapsamında benzer atık alma gemilerini yerinde inceleyebilir veya incelettirebilir. Bu kapsamda yapılacak harcamalar atık alım gemisi işleticisi tarafından karşılanır.

(5) Donatılmasına izin verilen atık alma gemisinin yerinde incelenmesi sonucunda uygun bulunduğu takdirde, Bakanlıkça belirlenecek lisans belgesi ücreti yatırılır. Dekontun sunulmasına müteakip İl Müdürlüğü tarafından, 5 yıl süre için lisans belgesi verilir. Lisans belgesinde;

- a) Lisans belgesinin hangi tür atıklar için verildiği,
- b) Lisansın başlangıç ve bitiş tarihleri,
- c) Atık alma gemisinin faaliyet göstereceği ve il yetki sınırları içerisinde kalan liman işletme sahası veya sahaları,
- ç) Sözleşme yaptığı atık kabul tesisi bulunan liman adı ve adresi,

belirtilir.

(6) İl Müdürlüğü tarafından lisans verilen atık alma gemisinin çalışma alanı, anlaşma yaptığı liman, alacağı atık türleri, atık tanklarının kapasiteleri ve lisans süresi ve lisans belgesindeki değişiklikleri ile diğer gerekli bilgileri Bakanlığa ve ilgili Liman Başkanlıklarına bildirilir.

(7) Lisanslı atık alma gemisinde yapılacak değişiklikler için İl Müdürlüğünden onay alınmak zorundadır. Lisans hiç bir şekilde üçüncü kişilere devredilemez. Atık alma gemisi işleticisinin değişmesi halinde İl Müdürlüğüne bilgi verilmesi ve lisansın yenilenmesi zorunludur.

(8) Atık alma gemisi lisans belgesi sahibi, lisans belgesinin sona erme tarihinden en az üç ay önce, İl Müdürlüğüne, Bakanlık tarafından ilan edilecek değerlendirme ücretini yatırdığını gösteren dekontu da eklediği dilekçe ile başvurarak lisans belgesi süresinin uzatılması için lisansın yenilenmesini talep eder. Bu başvuruda varsa değişiklik planları da bildirilir. İl Müdürlüğü, gerekli kontrolleri yaptıktan sonra lisans belgesini yeniler veya yenileme başvurusunu reddeder. Yenileme başvuruları reddedilen atık alma gemileri, gerekçeleri belirtilen olumsuzlukları, İl Müdürlüğü tarafından verilen süre içerisinde düzelterek tekrar yenileme talebinde bulunabilir. Verilen süre içerisinde yapılan başvurularda tekrar ücret ödenmez. Bu süre altı ayı geçemez. Zamanında yenilenmeyen lisans belgesi geçersiz sayılır. Lisans süreci İl Müdürlüğü tarafından olumsuz olarak sonuçlandırılan başvurular ile lisans belgesi iptal edilen atık alma gemileri için yatırılan değerlendirme ücretli geri ödenmez.

(9) Atık alma gemisi sorumlusunun başka bir atık alım yükümlüsü ile sözleşme yapma talebinin olması durumunda, öncelikle mevcut lisansının iptal edilmesi için ilgili İl Müdürlüğüne başvurulması gerekmektedir.

(10) İlave güvenlik tedbirleri alınması gerektiren, sondaj ve benzeri faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla kullanılan platform, gemi ve benzeri yapılardan atık alınması için görevlendirilen destek gemilerine, bu madde hükümlerinin uygulanıp uygulanmayacağına ilişkin değerlendirme, İl Müdürlüğü ve Liman Başkanlığı tarafından yapılır. Gerekli değerlendirmenin yapılabilmesi için, talep sahibi tarafından, İl Müdürlüğüne talebin

gerekliliğine ilişkin gerekçeleri, Marpol Sözleşmesi hükümlerine uymak için alacağı tedbirleri, görevlendirilmesi talep edilen destek gemisi hakkında detaylı bilgileri, atıkların alınması, taşınması ve teslimi esnasında izlenecek yöntemleri ve atıkların teslim edileceği atık alım yükümlüsüne ilişkin bilgi/belge ve sözleşmeler ile İl Müdürlüğü ve Liman Başkanlığı tarafından istenecek diğer bilgileri içeren detaylı bir rapor sunulur. Uygun görülen destek gemileri için Yönetmeliğin diğer hükümleri ile mer'î mevzuat hükümleri geçerlidir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Atıkların Alınması ve Bertaraf İşlemleri

Gemilerden Atıkların Alınması

MADDE 16 – (1) Gemilerden atıkların alınmasında, Bakanlık tarafından belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde atık transfer formu düzenlenmesi zorunludur.

Atıkların bertaraf işlemleri

MADDE 17 – (1) Gemi atıklarının yönetimi ve bertarafına ilişkin işlemler, Bakanlıkça belirlenecek esaslar çerçevesinde ilgili mevzuata göre yapılmak zorundadır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Çevre izin ve lisansı alma zorunluluğu olmayan limanlar ve yükümlülükleri

MADDE 18 – (1) Karasularımızda tarifeli sefer yapan gemilerin yolcu almak için yanaştığı limanların, çekek yerlerinin, balıkçı barınaklarının ve denizde yat yanaşma kapasitesi elli yat altında olan yat limanları ile iç su yollarında bulunan kıyı tesislerinin yöneticileri, limanların hizmet verdikleri gemilerden atıklarını alabilecek kapasitede atık kabul tesislerine sahip olmak zorundadırlar.

(2) Bu sorumlular, Bakanlık tarafından belirlenecek formata göre hazırlayacakları atık kabul tesisi raporunu Bakanlığın belirleyeceği yöntem ile İl Müdürlüğüne sunar. İl Müdürlüğü, atık kabul tesisi raporunu 20 iş günü içerisinde inceler. Raporda eksiklik tespit edilmesi ve/veya ilave olarak rapora girilmesi gereken bilgi ve belgelerin bulunması durumunda, raporun düzeltilmesi için en fazla toplam 30 iş günü süre verilerek tespit edilen hususların rapora girilmesi sorumlularından İl Müdürlüğüne istenir. Sorumlular, revize edilen raporu verilen süre içerisinde İl Müdürlüğüne göndermekle yükümlüdür. Revize edilen rapor, 20 iş günü içerisinde İl Müdürlüğü tarafından incelenir. Revize raporda, bir önceki İl Müdürlüğü değerlendirmelerinden farklı eksikliklerin tespit edilmesi ve/veya ilave olarak rapora girilmesi gereken bilgi ve belgelerin bulunması durumunda, raporun düzeltilmesi için en fazla toplam 20 iş günü süre verilerek tespit edilen hususların rapora girilmesi sorumlularından istenir.

(3) Revize raporun verilen süre içerisinde İl Müdürlüğüne sunulmaması veya revize raporun incelenmesinde belirtilen eksikliklerin giderilmediğinin tespit edilmesi veya raporun ikinci kez revize edilmesine rağmen nihai hale gelmemesi durumunda, rapor iptal edilerek işlemde kaldırılır. Bu durum, kurulması zorunlu olan atık kabul tesisini kurmamak olarak değerlendirilir.

(4) Raporun İl Müdürlüğüne uygun bulunması durumunda, atık kabul tesisi, 90 takvim günü içerisinde söz konusu rapora uygun olarak faaliyete hazır hale getirilir. Hizmet vermeye hazır hale getirilen atık kabul tesisi, İl Müdürlüğü yetkililerince mahallinde incelenerek rapora uygun kurulup kurulmadığı tespit edilir.

(5) İnceleme sonucunda uygun bulunan atık kabul tesisi için, 5 yıl geçerli Atık Kabul Tesisi Uygunluk Belgesi verilir.

(6) Yerinde incelemede eksiklik tespit edilmesi durumunda, eksikliklerin düzeltilmesi için en fazla toplam 45 iş günü süre verilerek tespit edilen hususların giderilmesi istenir. İkinci yerinde incelemede belirtilen eksikliklerin giderilmediğinin tespit edilmesi, kurulması zorunlu olan atık kabul tesisini kurmamak olarak değerlendirilir.

(7) Yönetmeliğin 6'ncı maddesinin (h) bendinde tanımlanan iş/işlemler de dahil olmak üzere, Atık Kabul Tesisi Uygunluk Belgesi değişikliğini gerektirecek her türlü iş/işlem bu madde hükümlerine tabidir.

(8) Tesislerin kurulması ve işletilmesinde ilgili çevre, güvenlik ve sağlık mevzuatı hükümleri saklıdır. İl Müdürlüğü söz konusu tesisleri denetlemekle görevlidirler. Bu madde kapsamına giren liman yöneticileri, gemilerden alarak geçici depoladıkları atıkları Yönetmeliğin 17'nci maddesi kapsamında bertaraf etmek veya ettirmekle yükümlüdürler.

Atık kabul tesisleri ve atık alma gemilerinin rapor edilmesi

MADDE 19-(1) Bu Yönetmelik hükümlerine uymayan, gerektiği gibi çalışmayan veya yetersiz olan atık kabul tesisleri ve atık alma gemileri, herhangi bir kişi veya kuruluş tarafından; Bakanlığa ve/veya ilgili İl Müdürlüğüne rapor edilebilir. Bu ihbarlar gizli tutulur.

Atık alım hizmetlerinin ücretlendirilmesi

MADDE 20 – (1) Atık kabul tesislerinin ve atık alma gemilerinin verecekleri hizmetler gemilerden alınacak bir ücret karşılığında yapılmak zorundadır.

(2) Yönetmeliğin Ek-5'inde yer alan usul ve esaslar uyarınca belirlenen gemilerden alınacak ücret tarifesi, atıkların azami düzeyde toplanmasını sağlamak üzere, adil, şeffaf şekilde olmasına dikkat edilerek Bakanlık tarafından ilan edilir. Atık alım ücreti, geminin yanaştığı veya yanaşmak üzere açıkta beklediği limanda atık alım hizmetini veren atık alım yükümlüsü tarafından tahsil edilir.

(3) Bu Yönetmeliğin, 12'nci maddesinin yedinci fıkrasında belirtilen gemilerden yıllık sabit ücret tahsil edilir. Tahsile konu olabilecek gemilere ilişkin istisnalar ile ödeme yöntemleri Bakanlıkça belirlenir.

Atık kabul tesislerinin ve atık alma gemilerinin denetlenmesi

MADDE 21 – (1) Atık alma gemilerini ve atık kabul tesislerini bu Yönetmelik gereklerinin yerine getirilmesi açısından denetleme yetkisi ve yükümlülüğü Bakanlık ve İl Müdürlüğüne aittir. Sahil Güvenlik Komutanlığı unsurları ve Liman Başkanlıklarınca yetkileri dahilinde atık alma gemilerine yapılan denetimlerde tespit edilen tüm aksaklıklar Bakanlığa ve İl Müdürlüğüne yazı ile bildirilir.

(2) Askeri gemi ve tesislerin çevre denetimi ile ilgili iş ve işlemler, 24/7/2009 tarihli ve 27298 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türk Silahlı Kuvvetleri Çevre Denetimi Yönetmeliğine göre yürütülür.

Marpol ekiplerinin kurulması

MADDE 22 – (1) Bu Yönetmelik ve ilgili mevzuat uyarınca, gemilerin atık bildirimleri ve atıklarını atık kabul tesislerine vermelerine yönelik gerekli takibin yapılmasını sağlamak üzere kurulacak Marpol Ekiplerinin görev ve sorumlulukları ile çalışmalarına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık ile Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından müştereken belirlenir.

İdari yaptırımlar

MADDE 23 –(1) Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket edilmesi durumunda 2872 sayılı Kanun'un ilgili idari ve cezai hükümleri uygulanır.

Atıflar

MADDE 23 – (1) Bu Yönetmelik ile yürürlükten kaldırılan 26/12/2004 tarihli ve 25682 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Gemilerden Atık Alınması ve Atıkların Kontrolü Yönetmeliğine yapılan atıflar bu Yönetmeliğe yapılmış sayılır.

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 24- (1) 26/12/2004 tarihli ve 25682 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Gemilerden Atık Alınması ve Atıkların Kontrolü Yönetmeliği, 24/07/2007 tarihli ve 26592 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Atık Alma Gemileri için Uygulanacak İdari ve Teknik Düzenleme Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2007/4) ve 05/06/2009 tarihli ve 27249 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Gemilerden Atık Alınması ve Atıkların Kontrolü Yönetmeliği Çerçevesinde Uygulanacak Ücretler ve Esaslar Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2009/3) yürürlükten kaldırılmıştır.

Muafiyeti bulunan limanlar

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yayım tarihinden önce muafiyet almış olan liman yöneticileri, yayım tarihinden itibaren 6 ay içerisinde, 7’nci madde uyarınca gerekli başvuruları yapmakla yükümlüdürler.

(2) Atık alımı sürecinde görevli olan personel, Bakanlıkça usul ve esaslar belirlendikten sonra en geç üç yıl içinde eğitim almak zorundadır.

Yürürlük

MADDE 25 – (1) Bu Yönetmeliğin 15 nci maddesinin birinci fıkrası 01.01.2023 tarihinde, diğer hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 26- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Çevre ve Şehircilik Bakanı yürütür.

ATIK KABUL TESİSİ RAPOR İÇERİĞİ**A) GENEL BİLGİLER**

- 1) Limanın ve liman yöneticisinin adı, adresi, telefon ve faks numaraları
- 2) Raporu hazırlayanların tanıtımı

B) LİMAN VE ATIK KABUL TESİSİ İLE İLGİLİ BİLGİLER

- 1) Liman ve Atık Kabul Tesisinin yeri, mevki, koordinatları;
- 2) Limanın hizmet amaçları;
- 3) Hizmet sunduğu gemilerin tipleri, büyüklükleri ve diğer özellikleri;
- 4) Hizmet sunduğu gemilerin sayıları (günlük, aylık ve yıllık);
- 5) Hizmet sunduğu gemilerden kaynaklanan atıkların cins ve miktarları;
- 6) Kurulacak atık kabul tesisinin nitelikleri ve kapasitesi;
- 7) Atık alma gemisi ihtiyacının değerlendirilmesi, varsa ihtiyaç duyulan atık alma gemisinin çalışacağı liman sahası/sahaları ile atık alma gemisinin atık tank kapasitelerine ilişkin değerlendirme;
- 8) Limanın A4 boyutunda krokisi ve atık kabul tesisinin kroki üzerinde işaretlenmesi;
- 9) Altyapı ve belediye hizmetlerinden yararlanma durumu.

C) ATIK YÖNETİM PLANI PLANIN UYGULANMASI İLE İLGİLİ BİLGİLER -

- 1) Atık Yönetim Planının kapsam ve amacı;
- 2) Her bir atığın gemilerden nasıl ve hangi yöntemler ile alınacağı ve depolanacağına detaylı olarak tanımlanması, varsa atık alma gemisi ile olan süreci de içerecek şekilde;
- 3) Her bir atık için atık yönetim akış diyagramının hazırlanması;
- 4) İl Müdürlüğü, acenteler, diğer ilgililer ve liman kullanıcıları için hazırlanacak belgeler, broşürler
- 5) Planın uygulanmasında görev alacak kişilerin ve sorumluluklarının tanımlanması,
- 6) Atık alım hizmetlerinde uygulanacak ücret tarifesi

D) EKLER

- 1) ISPS belgesi,
- 2) Limanın yerini gösteren harita,
- 3) Atık kabul tesisinin yerini gösteren kroki,
- 4) Resim,
- 5) Diğer belgeler

EK-2

GEMİLERE BÖLGESEL ATIK ALIM HİZMETİ VEREN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYELERİ İÇİN ATIK KABUL TESİSİ RAPOR İÇERİĞİ

A-GİRİŞ

- 1- Büyükşehir Belediyesi ve konuyla ilgili yöneticilerin iletişim bilgileri
- 2- Taşeron firmalarının iletişim bilgileri
- 3- Gemilerden kaynaklanan atıkların yönetiminin özetlenmesi

B-ENVANTER BİLGİLERİ

- 1- Hizmet alanının tanımlanması
- 2-Gemilerden kaynaklanan atıkların yönetiminde taşeron kullanılacaksa hangi konularda hizmet verecekleri
- 3- Limanların envanteri
- 4- Gemi sayısı

C-ALTYAPI

- 1- Mevcut imkanlar
- 2- Yapılacak yatırımlar

D-ATIK YÖNETİMİ

- 1- Gemilerden atıkların alınması (varsa atık alım gemileri ve atık taşıma araçlarına ilişkin ihtiyaç ve kapasitenin değerlendirilmesi)
- 2- Depolanması
- 3- Ön işlemler
- 4- Büyükşehir Belediyesinin gemi atıklarının yönetiminde kullanacağı ve gemiler, limanlar, resmi kuruluş ve diğer ilgili kuruluşların bilgilendirilmesinde kullanacağı broşür, belge ve web sitesi tanıtımı
- 5- Bakanlık tarafından istenecek, diğer bilgi ve belgeler
- 6- Atık alım hizmetlerinde uygulanacak ücret tarifesi

E- EKLER

- (Anlaşmalar, İzinler, Belgeler, Kroki, Resim, hizmetten faydalanacaklar için bilgiler gibi)

ATIK ALMA GEMİLERİNE İLİŞKİN İDARİ VE TEKNİK DÜZENLEME

Gemilerden atık alımında kullanılan atık alma gemilerinin ulusal mevzuat ve uluslararası sözleşmelere uygun teçhizat, ekipman ve personelle donatılması zorunludur. Söz konusu gemilerin cinsi, asgari niteliği ve standartları aşağıda belirlenmiştir. Bu şartları yerine getirmeyen gemilerin faaliyetlerine izin verilmez.

1) Atık alma gemileri hizmet gemisi sayılır ve diğer gemilerden ayrılmasını sağlayacak şekilde Bakanlığın belirleyeceği farklı renkte olur.

2) Gemi içindeki donanımı gösteren bir vaziyet planı ve almış oldukları izinler, belgeler, protokoller ve diğer bilgi ve belgeler bulunur.

3) Bu gemilerin Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından düzenlenen elverişlilik belgesinialmış olması gerekir.

4) Alınabilecek atık türleri ve maksimum atık miktarları belirtilir.

5) Atık alma gemilerinde, her tür atık için ayrı depolama tankları, pompaları ve devreleri bulunur.

6) Hizmet verilecek atık türlerine göre her bir atık türü için depolama tank kapasiteleri belirtilir.

7) Atık alma gemilerinin bütün tanklarının kapasite planları ve iskandil cetvellerinin (Sounding table) olması gerekir.

8) Atık alma gemilerinin boru devrelerinin planları Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından onaylanır.

9) Atık alma işleminde kullanılacak tüm hortumlar yeteri kadar, iyi kondisyonda ve sertifikalı olur.

10) Atık alma gemilerinin tankları slaç veya slop için ısıtma kangalları ile donatılır. Bu ısıtma işlemi için uygun kapasitede buhar jeneratörü veya kızgın yağ sistemi bulunur.

11) Atık alma gemileri diğer gemilerin tabi olduğu hukuki ve teknik kurallara uymak zorundadır.

12) Atık alma gemilerinin acil müdahale planına ve bununla ilgili teçhizat ve ekipmana sahip olması gerekir.

13) Atık alma gemilerinde görev yapacak personelin iş kıyafetleri tek tip olacak ve İl Müdürlüğü tarafından verilecek kimlik kartları görünür şekilde sürekli olarak kıyafetleri üzerinde bulunur. Bu personele genel deniz kirliliği, kirlilikle mücadele ve gemide bulunan acil müdahale ekipmanların kullanımına ilişkin şirket tarafından gerekli eğitim verilir.

14) Hizmet vereceği bölge tanımlanır.

15) Sunulacak hizmetin kesintisiz devam edebilmesi için alınacak önlemler belirtilir.

16) Atıkların gemilerden nasıl ve hangi yöntemle alınıp depolanacağı, bağlantı kurulacak sorumlu kişi veya kişiler açıklanır.

17) Atıkların atık kabul tesislerine nasıl ve hangi yöntemlerle verileceği, atıklarını vereceği limanların isimleri ve yapmış oldukları anlaşmalar ve protokollerin belgeleri bulunur.

18) Alınacak atıkların türlerine göre atık kayıtlarının Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslara göre yapılacağı açıklanır.

19) Kullanılan teknoloji ve malzemelerden kaynaklanabilecek kaza riski açıklanır.

20) İnsan ve çevre üzerine olabilecek olumsuz etkilerini sınırlandırmak için gerekli tedbirler açıklanır.

21) Gemide kullanılacak makine ve ekipmanlar, tüm özellikleri belirtilerek açıklanır.

22) Görevlendirilecek personelin özellikleri açıklanır. (Kişi sayısı, yeterliliği, deneyim durumu gibi)

23) Acil müdahale planı bulundurulur.

24) Kapasite artırmaya müsait olup olmadığı belirtilir.

25) Ücretlendirme sistemi tanımlanır.

26) İl Müdürlüğü tarafından istenecek diğer bilgiler bulunur.

ATIK KABUL TESİSİ FAALİYET RAPORU

Atık kabul tesisi faaliyet raporunda aşağıda belirtilen hususlar yer alır ve geçici faaliyet izni süresini kapsar.

- 1- Limanı kullanan gemi sayısı ve gemi türü
- 2- Liman atık kabul tesisine yapılan atık bildirimleri.
- 3- Atık kabul tesisine alınan atık tür ve miktarları.
- 4- Atık kabul tesisinde yapılan işlemler. (Seperasyon, arıtma gibi atık türü ve miktar belirtilerek)
- 5- Kütle balans raporları. (Atık kabul tesisinde seperasyon vb. işlemler yapılıyor ise)
- 6- Atık kabul tesisinde toplanan atıkların bertaraf işlemleri. (Bertaraf tesisleri, nakliye işlemleri vb. belirtilerek)
- 7- Bertarafa gönderilen atık tür ve miktarları, gönderilme şekli,
- 8- Bakanlığın isteyeceği diğer bilgi ve belgeler.”

ÜCRET TARİFESİNİN UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

1 - Tüm gemiler, atık kabul tesisleri tarafından verilen hizmetlerin sürdürülebilmesi için gerekli katkıyı sağlarlar. Bunun için Bakanlık tarafından ilan edilecek ücret tarifesinde belirtilen sabit ücret ödenmesi zorunludur. Sabit ücret ödeyen gemiler, ücret tarifesinde belirtilen tür ve miktardaki atıkları ücretsiz olarak verebilirler. Belirtilen atık türleri ve miktarlar dışında verilecek atıklar için, ücret tarifesinde belirtilen miktar başına ücret ödenir.

2- Ülkemizde herhangi bir limana yanaşmayacak olmasına rağmen karasularımızda atık vermek isteyen gemiler, atıklarını vermek istedikleri atık alım yükümlüsüne Bakanlık tarafından ilan edilecek ücret tarifesinde belirtilen sabit ücret ödemek zorundadırlar. Sabit ücret ödeyen gemiler, ücret tarifesinde belirtilen tür ve miktardaki atıkları ücretsiz olarak verebilirler. Belirtilen atık türleri ve miktarlar dışında verilecek atıklar için, ücret tarifesinde belirtilen miktar başına ücret ödenir.

3- Mesai saatleri, Pazartesi'den Cumartesi'ye, 08:00 - 17:00 saatleri arasındadır. Mesai saatleri dışında, hafta sonu ve resmi tatil günlerinde sabit ücret dışındaki tarifeler artırımlı olarak uygulanır.

4- Limana veya platforma yanaşmış gemilerden, ayrıca liman veya platformdaki teknik nedenlerden dolayı yanaşamayan gemilerden atık alma gemisi ile atık alınması durumunda, açıkta atık alım tarifesi uygulanmaz.

5- Atık alım hizmetlerinin, atık veren geminin veya atık alım yükümlüsünün kusuru nedeniyle ücret tarifesinde belirtilen süreleri aşması durumunda, kusurlu taraf diğer tarafa fazladan geçen her bir saat için ilave ücret öder. Açıkta verilen atık alım hizmetlerinde süre kısıtlaması yoktur.

6- Bakanlık tarafından ilan edilecek ücret tarifesinde belirtilen tüm ücretler üst sınırdır. Tarife dışında herhangi bir ad altında ücret alınmaz. Bakanlık tarafından ilan edilecek ücret tarifesinde yer almayan atıkların alım ücretleri taraflarca belirlenir. Anlaşmazlık durumunda ilgili İl Müdürlüğünün belirleyeceği ücret uygulanır.

7- Atık alım hizmet ücretleri, banka aracılığı ile yatırılır/tahsil edilir.

8- Yönetmelik uyarınca muafiyet verilen limanlara gelen gemiler, atık alım ücretlerini, bu limanların anlaşmalı olduğu atık alım yükümlüsüne öderler. Ayrıca bu limanlarda, yapılan atık alım işlemlerinden dolayı, atık veren gemi, atık alan gemi ve/veya diğer araçlardan herhangi bir isim altında ücret alınmaz.

9- Gemilerin atık alımına ilişkin ödeyeceği ücretler, gemi limandan ayrılmadan önce ödenir.

10- Mücbir sebeplerden dolayı, bildirim yapılan ilk varış limanından önce atık verilmesinin zorunlu olduğu durumlarda sabit ücret ödenmez. Yalnızca verilen atıklar için, Bakanlığın ilan edeceği ücret tarifesinde belirtilen miktar başına ücret ödenir.

11- Atık alım yükümlüleri, uyguladıkları ücret tarifesinin ulaşılabilir olmasını sağlamak ve var ise kurumsal internet siteleri aracılığı yayımlamak zorundadırlar.

12- Bu ekte belirtilen hususlara aykırı davrandığı tespit edilenlere 2872 sayılı Kanun uyarınca gerekli idari yaptırım uygulanır.

13- Ücret tarifesinde yapılacak artırımlar ve indirimler, Bakanlık tarafından belirlenecektir.

ATIK KABUL TESİSLERİ GENEL YETERLİK KRİTERLERİ

Atık kabul tesisleri için yeterlik kriterleri şunlardır:

- 1) Tesis, limanda kullanıma uygun, erişilir ve limanı kullanan tüm gemilerin ihtiyaçlarına yeter kapasitede olmak zorundadır.
- 2) Tesis, gemi tarafından bildirim yapıldıktan sonra yirmi dört saat içinde geminin atıklarını alabilecek kapasitede olmak zorundadır.
- 3) Tesis, limanı kullanan gemiler için zaman kaybı oluşturmayacak ve limanın normal işlerini aksatmayacak şekilde çalıştırılmak zorundadır.
- 4) Tesis, Marpol Ek-I'de ölçüleri belirtilen standart boşaltma bağlantı flencine sahip olmak zorundadır. Yat limanlarında bu özellikler aranmaz ancak, yat limanlarının Marpol EK-I'de yer alan atıkların alımı için uyumlu bir sisteme sahip olması zorunludur.
- 5) Pis su alım tesisi, Marpol Ek-IV'de özellikleri belirtilen standart boşaltma bağlantı flencine sahip olmak zorundadır. Bu bağlantı flenci, gemilerin pis su boşaltım devrelerine bağlanabilir özellikte olmak zorundadır. Yat limanlarında bu özellikler aranmaz ancak gemilerden pis su alımı için uyumlu bir sisteme sahip olmak zorundadır.
- 6) Tesis, Bakanlıkça uygun görülecek kapasite ve kriterde olmak zorundadır.
- 7) Tersaneler, (b) ve (c) bentlerine uymak zorunda değildir. Atık alım süresi sınırlı değildir. Atık kabul tesislerinin kapasiteleri gemi tersaneden çıkmadan önce atık alım işlemlerini tamamlayacak yeterlilikte olmak zorundadır.
- 8) Tesise uygun kapasite ve kriterlere ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından belirlenir.
- 9) Tesis, Marpol Ek-I kapsamında yer alan sintine suyu ve slop atıklarının susuzlaştırılmasına yönelik Bakanlıkça belirlenecek tipte seperatör ve seperasyondan çıkan yağlı atığın depolanmasına ve atık suyun arıtılmasına yönelik gerekli donanım sahip olmalıdır. Yat limanları, çekek yerleri, balıkçı barınakları ve iç su yollarında bulunan tesislerde bu donanımın ihtiyacına yönelik gerekli değerlendirmeler, Bakanlık veya İl Müdürlüğü tarafından ayrıca yapılır.

GEMİLERİN ÜRETTİĞİ ATIKLAR İÇİN ATIK KABUL TESİSLERİ YETERLİK KRİTERLERİ

1) Marpol Ek-I kapsamındaki atıkları kabul edecek atık kabul tesisleri için yeterli kriterleri şunlardır:

- a) Tesis, kirli balast transferinde, işlem başladıktan sonra on saat içinde atık alımını tamamlayacak kapasitede olmak zorundadır.
- b) Tesis, sintine suları, slaç alımında işlem başladıktan sonra dört saat içinde atık alımını tamamlayacak kapasitede olmak zorundadır.

Marpol EK-IV kapsamında pis su kabul edecek atık kabul tesisleri, pis su alımına başladıktan sonra dört saat içinde pis su alımını tamamlayacak kapasitede olmak zorundadır.

2) Marpol EK-V kapsamındaki yük artıkları hariç atıkları kabul edecek atık kabul tesisleri için yeterli kriterleri şunlardır:

- a) Tesis, çöp alımına başladıktan sonra bir saat içinde çöp alımını tamamlayacak kapasite ve kriterde olmak zorundadır.
- b) Tesis, liman çevresini bilmeyen denizcilerin ve yabancıların kolaylıkla bulup kullanabileceği şekilde çalıştırılmak zorundadır.
- c) Tesis, çöplerin geri dönüşümünü kolaylaştırmak amacıyla ayrı kategorilerdeki çöpleri ayrı ayrı almaya ve teslim etmeye teşvik edici nitelikte olmak zorundadır.

Marpol EK-VI kapsamındaki atıkları kabul edecek atık kabul tesisleri, bu atıkları gemilerin normal faaliyetlerinde gecikmeye sebep olmayacak şekilde almak zorundadırlar.

YÜK ARTIKLARI İÇİN ATIK KABUL TESİSLERİ YETERLİK KRİTERLERİ

Marpol Ek-I kapsamındaki atıkları kabul edecek atık kabul tesisleri için yeterli kriterleri şunlardır:

- 1) Tesis, slop alımında işlem başladıktan sonra on saat içinde atık alımını tamamlayacak kapasitede olmak zorundadır.
- 2) Tesis diğer yük artıklarının alımına başladıktan sonra dört saat içinde atık alımını tamamlayacak kapasitede olmak zorundadır.

Marpol EK-II ve EK-V yük artıkları kapsamındaki atıkları kabul edecek atık kabul tesislerinde bu atıkların alınacağı tanklar, işlem başladıktan sonra on saat içinde atık alımını tamamlayacak kapasitede olmak zorundadır.

ATIK ALMA GEMİLERİ VE ATIK ALMA GEMİLERİNDE GÖREV YAPACAK PERSONEL İÇİN YETERLİK KRİTERLERİ

- 1) Marpol Ek-I ve Marpol Ek-II kapsamındaki atıklar için depolama tankı bulunan atık alma gemileri:
  - 400 Gros Tondan küçük ise, Kabotajda Çalışan 400 Gros Tondan Küçük Petrol Tankerlerine Dair Yönetmelik'te belirtilen tüm kriterleri
  - 400 Gros Tondan büyük ise, Petrol Tankerlerinin Çift Cidar veya Eşdeğer Tasarım Şartlarının Uygulama Esasları ve Kabotajda Çalışan Petrol Tankeri Operasyonlarının Emniyetli Yürütülmesi Hakkında Yönetmelik'te belirtilen tüm kriterlerikarşılama zorundadır.
- 2) Marpol Ek-I ve Marpol Ek-II kapsamındaki atıklar için depolama tankı bulunan atık alma gemileri tarafından gerçekleştirilecek atık alma işlemlerinde kullanılacak tüm donanım ve hortumlar, Petrol Tankerlerinin Çift Cidar veya Eşdeğer Tasarım Şartlarının Uygulama Esasları ve Kabotajda Çalışan Petrol Tankeri Operasyonlarının Emniyetli Yürütülmesi Hakkında Yönetmelik'in 10 uncu maddesinde belirtilen şartlara haiz olmalıdır.
- 3) Atık alma gemileri en fazla 20 yaşında olacaktır.
- 4) Atık alma gemilerinin ana güverte seviyesi üzerindeki yaşam mahalli, direkler ve benzeri bölümlerin beyaz, bordalarının su üstü yeşil, su altı (karina) kırmızı renkte olacaktır.
- 5) Atık alma gemilerinde çalışacak personelin kıyafeti turuncu renkte ve tulum şeklinde olmalıdır. Kol, diz, göğüs ve sırtta gri fosforlu şeritler yer almalıdır. Kıyafet için kullanılacak kumaş ve model yapılacak işin özelliğine uygun olmalıdır.
- 6) Formatı Bakanlık tarafından belirlenecek atık alma gemisi personel kimlik kartları, atık alma gemisi lisans belgesini düzenleyen il müdürlüğü tarafından hazırlanarak onaylanacaktır. Kimlik kartlarında bulunması zorunlu olan bilgilere ek olarak personelin atık alma işlemi ile ilgili hangi konularda yetkisinin olduğu da görünür şekilde yer almalıdır. Kimliğin kullanım yeri çalışılan lisanslı atık alma gemisi ile sınırlıdır. Usulsüz kimlik kullanımında sorumluluk atık alma gemisi işleticisine aittir.

TASLAKLAR HAKKINDA GÖRÜŞ BİLDİRİLMESİNDE KULLANILACAK FORM

Taslağın Genel Üzerindeki Görüş ve Değerlendirme		Teklif
Taslak Maddesi	Görüş ve Değerlendirme	Teklif
Madde x Madde üzerinde yapılacak değişiklikler ilgili taslak madde üzerinde yapılmalıdır. Çıkması teklif edilen kelime ve/veya cümlelerin üstü çizilmeli ve kırmızı ile renklendirilmelidir. Eklemeler de aynı şekilde kırmızı ile renklendirilmelidir.		Madde x Madde üzerinde yapılacak değişiklikler ilgili taslak madde üzerinde yapılmalıdır. Çıkması teklif edilen kelime lerin, ve/veya cümlelerin üstü çizilmeli ve kırmızı renk ile renklendirilmelidir. Eklemeler de aynı şekilde kırmızı renk ile renklendirilmelidir.
...		